

АНАЛІЗ ХУДОЖНІХ ВИДІВ МИСТЕЦТВ ІТАЛІЙСЬКОГО РЕНЕСАНСУ

Антонюк А.С., студ. гр. А-172

Науковий керівник – Герасімова Д.Л., доцент (кафедра Образотворчого мистецтва,
Одеська державна академія будівництва та архітектури)

Анотація. В роботі проведено дослідження художніх видів мистецтва Італійського ренесансу, а також архітектури. Представлені характерні риси живопису та архітектури ренесансу.

Вступ. Італійський Ренесанс, який розпочався у 14 столітті та тривав до 16 століття, був періодом бурхливого розквіту мистецтва, літератури, науки та філософії. Цей рух зародився в Італії, а згодом поширився на всю Європу. Ренесанс характеризувався відродженням інтересу до класичної античності, гуманізмом та новим способом мислення, який підкреслював важливість людини, розуму та досвіду.

Основні тенденції сучасності. Однак Італійське Відродження є не загальнонаціональним рухом, а рядом рухів у різних центрах Італії. Цьому причиною є передусім роздробленість країни. Найбільш повно риси Відродження проявилися у Флоренції. Рим, Мілан, Неаполь та Венеція також пережили цю епоху, проте не так інтенсивно, як Флоренція. Реабілітація земного виявлялася в ту епоху в Італії насамперед в апології краси світу і людського тіла, плотської любові.

Живопис. Справжній початок нової епохи справедливо пов'язується з ім'ям живописця-реформатора Джотто ді Бондоне (1266-1337 рр.) з Флоренції. Він був провісником Ренесансу (Проторенесанс). Його мистецтво знаменувало собою відхід від середньовічних канонів та ствердження того мистецтва, яке виражає все: і божественне, і людське. Джотто стверджував природне мистецтво, і разом з тим привабливе та гармонійне. Мірилом його художнього смаку стала моральна реалістична ідея, згідно їй почуття не гіперболізується, а переводиться в дію. Живопис Італійського Ренесансу вважається одним із найвидатніших періодів в історії мистецтва. Він відзначився відродженням інтересу до класичної античності, гуманізмом та новим способом мислення, який підкреслював важливість людини, розуму та досвіду.

Характерні риси живопису Італійського Ренесансу:

- реалізм: художники прагнули до максимально точного зображення світу, використовуючи такі техніки, як перспектива, світлотінь та анатомічна точність;
 - гуманізм: в центрі уваги художників була людина, її краса, гідність та емоції;
 - використання класичних сюжетів: художники часто зверталися до міфології та історії Стародавньої Греції та Риму;
 - ідеалізація: художники прагнули зобразити світ кращим, ніж він є насправді;
 - використання нових технік: олійний живопис, фреска, темперний живопис.
- Художники стали бачити світ інакше: площинні, ніби безтілесні зображення середньовічного мистецтва поступилися місцем тривимірному, рельєфному, опуклому просторові.

Головним досягненням нового живопису була перспектива: вперше за довгі століття зображення ніби набуло реальності, відчутності. Найбільші художні школи Італії знаходились у Пізі та Сієні. На початку XV ст. Відродження в Італії остаточно перемогло готику. Виник могутній осередок ренесансної культури у Флоренції. Творчість великих майстрів кватроченто (Раннє Відродження) пронизане ідеалами гуманізму, воно піднімає людину над рівнем буденності – Донателло, Мазаччо, Ботічеллі («Народження Венери»).

Архітектура. В архітектурі Італії перші паростки нових тенденцій часу були помітні вже на початку XV століття. Одним з основних моментів стала відмова від кам'яної каркасної конструкції готики та перехід на нову конструктивну систему, спрощену, економічну, достатньо гнучку. Це була низка споруд з цегляними стінами та склепіннями

(коробковим, хрестовим, зімкнутим, вітрильним, сферичним, ляльковим), у яких частково застосовувалося дерево. Цегляні конструкції облицьовували – тиньком, каменем чи мармуром. Це покриття використовувалося як зовнішній шар, що набував декоративно-пластичного вигляду.

Рис. 1. Джотто ді Бондоне «Зустріч Марії та Єлизавети»

Рис. 2. Джотто ді Бондоне «Зустріч Іоакіма та Анни біля Золотих воріт»

Характерні риси архітектури Ренесансу:

- використання класичних елементів: колони, арки, фронтони, пілястри, ентоблатури;
- симетрія та пропорція: будівлі часто організуються навколо центральної осі та мають пропорційні частини;
- гармонія: різні частини будівлі поєднуються візуально приємним способом;
- використання геометричних форм: квадрати, кола, прямокутники;
- світло та тінь: архітектори використовували світло та тінь для створення візуального інтересу;
- декоративні елементи: фрески, скульптури, мозаїки.

В епоху Відродження в сфері мистецтв на перший план виходить творча особистість майстра-художника, майстра-архітектора з власною індивідуальністю. Архітектор епохи Відродження приходить на зміну цеховому майстрові готики. У світову історію Італійський Ренесанс вписав імена Брунеллескі, Мікеланджело, Рафаеля, Леонардо да Вінчі, Браманте, Альберті та інших. До числа найбільш характерних мотивів архітектури раннього Відродження варто віднести: аркаду на невеликих колонках; філенки в рамках; лопатки чи пілястри з ланцюжковим, канделябровим орнаментом; великий виступ карнизу, що вінчає фасади будівель; у період зрілого Відродження – мотив римської архітектурної комірки (замість аркади) тощо.

Розвиток архітектури Відродження в Італії може бути розділений на три етапи: ранній період – XV ст., високий період – перші три десятиліття XVI століття та пізній – 1530-1580 рр. Ранній період пов'язаний з провінцією Тоскана та її головним містом Флоренцією – колискою мистецтва та архітектури італійського Ренесансу. Перші споруди з рисами нового стилю тут з'явилися на початку XV століття, на противагу – в Північній Італії та Венеції вони виникають лише всередині століття. Подальше переміщення центру архітектурної діяльності Італії до Риму пояснюється ростом політичної активності папства. Ранній період носив перехідний характер: частковий вплив рис готики, ордери зводяться без суворої пропорційної побудови. Велику роль відіграє орнаментация. Високий період асоціюється з роботою

знаменитих майстрів, виникають величні задуми, ведеться будівництво Ватикану та собору святого Петра. Архітектура стає більш стриманою та зразковою у пропорційному відношенні. Орнамент застосовується рідко, від архітектури чекають монументальності, величності. На відміну від стриманої елегантності раннього Ренесансу, архітектура пізнього Ренесансу ставала більш пишною та декоративною. Використовувалися орнаменти, скульптури, фрески та інші декоративні елементи, щоб надати фасадам та інтер'єрам багатства та величі. Форми будівель ставали більш складними та динамічними. Куполи, фронтони, арки та інші елементи використовувалися більш вільно та асиметрично, створюючи більш експресивний та театральний ефект. Базилика Святого Петра, спроектована Мікеланджело та іншими, є найбільшою церквою у світі. Будівництво базилики тривало понад сто років і вона поєднує в собі елементи архітектури Ренесансу та бароко.

Рис. 3. Собор Святого Петра, архітектори: Донато Браманте, Антоніо да Сангалло, Мікеланджело, Джакомо да Віньола, Джакомо делла Порта, Карло Мадерно, Лоренцо Берніні

Висновок. Італійський Ренесанс мав глибокий і тривалий вплив на західну цивілізацію. Він заклав основи для сучасного мистецтва, літератури, науки та філософії. Ідеї Ренесансу про гуманізм, раціоналізм та індивідуалізм продовжують формувати наше мислення й сьогодні. Це період великих змін та інновацій. Він мав глибокий і тривалий вплив на західну цивілізацію та заклав основи для сучасного світу.

Література:

1. <https://ru.osvita.ua/vnz/reports/culture/10266/>
2. <https://uk.wikipedia.org/wiki/>
3. https://thearchitect.pro/ru/news/4264-Arhitektura_renessansa_v_Italii
4. https://elib.lntu.edu.ua/sites/default/files/elib_upload/
5. <https://uk.wikipedia.org/wiki>
6. http://politics.ellib.org.ua/pages-4445.html#google_vignette
7. <https://pragmatika.media/vid-temriavy-do-svitla-iak-zarodzhuvalas-epokha-vidrozhennia/>